

Wymagania prawne dla analizatorów spalin

Nowe przepisy w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do stacji przeprowadzających badania techniczne pojazdów ostatecznie zniosły często pokrywające się wymagania dotyczące analizatorów spalin wynikające z ustawy Prawo o Miarach i wymagań certyfikacji urządzeń stanowiących wyposażenie skp (Certyfikaty ITS). Przepisy zostały wprowadzone Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 1 lutego 2005 (D.U. nr 25/2005 poz. 209, obowiązują od 21 lutego 2005). Jako jedyne obowiązujące pozostawiono przepisy Prawa o Miarach, rezygnując całkowicie z certyfikacji.

Również z tego powodu warto przybliżyć stan prawny tego uregulowania.

Przepisy metrologiczne są określone w kilku aktach prawnych. Zasadniczy to ustawa *Prawo o Miarach*, która po licznych zmianach doczekała się ogłoszenia tekstu jednolitego, wydane go 4 listopada 2004 r. (D.U. nr 243/2004). Ustawa ogólnie precyzuje organizację działalności administracji miar i nakazuje wydanie szczegółowych aktów wykonawczych dotyczących wszystkich aspektów tej działalności.

Akty wykonawcze wynikające z tej ustawy, a dotyczące interesujących nas analizatorów spalin znajdują się w ogłoszonym 16 grudnia 2003 r. rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w spra-

wie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać analizatory spalin samochodowych (DU7/2004), oraz w rozporządzeniu tegoż samego ministra w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych. (DU 77/2004)

Pierwszy z tych aktów precyzuje nowe wymagania stawiane analizatorom spalin. Nie będę przytaczał całych wymagań, a skupię się na różnicach występujących w ostatnio wydanym rozporządzeniu. Najwyraźniejszą zmianą w stosunku do obowiązujących dotychczas wymagań jest wprowadzenie do polskich przepisów metrologicznych pojęcia analizatorów spalin klasy dokładności "0". Zmiana ta będzie z korzyścią dla producentów dokładniejszych urządzeń, gdyż obecnie będą w stanie wyróżnić swoje produkty. Dotychczas większość analizatorów posiadała zatwierdzenia typu w szeroko pojętej klasie dokładności 1, a tylko nieliczne w klasie 2.

Poza tym ww. przepisy definiują pojęcia dotyczące badań spalin, a także określają wyraźnie, jakie urządzenie można nazwać analizatorem spalin samochodowych.

W dalszej części rozporządzenie formułuje wymagania dotyczące pracy analizatorów, charakterystyk metrologicznych i oznaczeń.

W tym miejscu zmieniono ustalenia odnośnie sprawdzania szczelności analizatorów w taki sposób, aby analizatory klasy 0 i 1 uniemożliwiały wykonanie pomiaru bez po-

twierdzenia szczelności układu. Dotychczas niektóre analizatory klasy 1 posiadały test szczelności, ale jego negatywny wynik nie blokował pracy urządzenia. Takie same ustalenia dotyczą negatywnego wyniku "testu HC".

Zmniejszyła się również wymagana długość końcówki sondy spalin z 40 do 30 cm.

Od analizatorów wymagać się będzie także, aby same dokonywały oceny stanu ogniwa tlenowego.

Jako ciekawostkę dodam, że tak nie lubiane przez użytkowników blokowanie się analizatorów w wypadku nie wykonania kalibracji gazem wzorcowym jest wymogiem dla analizatorów klasy 0 i 1. Ustawodawca nie określił jednak czasookresów takich kalibracji.

Do obowiązkowych oznaczeń analizatora doszedł numer komory pomiarowej. Przypomnę tutaj wszystkie oznaczenia, jakie powinny znajdować się na analizatorze:

- ▶ nazwa lub znak producenta,
- ▶ nazwa analizatora,
- ▶ numer fabryczny i numer celi pomiarowej,
- ▶ rok produkcji,
- ▶ mierzone gazy i zakresy pomiarowe,
- ▶ nominalna i minimalna wartość strumienia objętości tych gazów,
- ▶ nominalne wartości napięcia zasilania, częstotliwości i mocy,
- ▶ wartość tzw. "współczynnika PEF".

Proszę sprawdzić te oznaczenia na swoich analizatorach. Pozwoli to uniknąć nieprzyjemności formalnych przy zgłaszaniu urządzeń do legalizacji.

Wreszcie ostatnia część rozporządzenia poświęcona jest maksymalnym dopuszczalnym błędom analizatorów dla każdej z klas dokładności.

Drugie z rozporządzeń jest obszernym dokumentem wyjaśniającym, jak należy sprawnie prowadzić prawną kontrolę metrologiczną wszystkich urządzeń pomiarowych. Znajdują się tam informacje dla producentów mówiące o tym, jak uzyskać zatwierdzenie typu urządzenia, oraz dla użytkownika zgłaszającego urządzenie do legalizacji. Lektura i stosowanie paragrafu 20 może zgłaszającemu oszczędzić trochę czasu przy formalnościach w laboratorium pomiarowym, aczkolwiek i tak osoba przyjmująca wniosek musi uzyskać potrzebne informacje od zgłaszającego. Dlatego przypomnę, jakie informacje

Strona główna | Artykuły | Przebieg Rynku | Giełda | Prenumerata | Szkolenia | Forum | Nowoczesny Warsztat

Logowanie
Użytkownik:
Hasło:
Zaloguj się
Zaloguj konto

Giełda
Ściągacz hydrauliczny 12 ton
1350.00 = więcej
WERTHER 300S

Z kraju i ze świata
Autopromotec Ogromny sukces targów
Autopromotec, które odbędą się w maju w Bolonii. Poprzednia edycja targów miała miejsce dwa lata temu i okazała się dużym sukcesem. Autopromotec 2003, najważniejsze... = więcej

AUTOEVENT 2005
W dniach 11-12 maja br. podczas targów Poznań Motor Show odbędą się konferencja AUTOEVENT 2005. Organizatorem konferencji jest Polska Izba Motoryzacji, a patronem medialnym "Nowoczesny Warsztat". Przemysł... = więcej

PIM
POLSKA IZBA MOTORYZACJI

Szkolenia

www.warsztat.pl

muszą się znajdować we wniosku o legalizację:

- ▶ nazwa wnioskodawcy, jego adres oraz numer regon lub NIP;
- ▶ dane analizatora jak: producent, nazwa, numer fabryczny, numer zatwierdzenia typu GUM;
- ▶ podpis wnioskodawcy.

Inne ważne informacje to ustalenia dotyczące sposobu liczenia ważności legalizacji, która obecnie dla analizatorów jest zaokrąglona do miesiąca i kończy się z jego ostatnim dniem.

Do rozporządzenia wydanych jest kilkadziesiąt załączników. Nas interesują:

- Załącznik nr 2, który w punkcie 7 określa, co powinna zawierać instrukcja analizatora spalin.

- Załącznik nr 18 określa postępowanie przy sprawdzaniu analizatora spalin przy badaniu zatwierdzenia typu i legalizacji.

- Załącznik nr 35 precyzuje okresy ważności legalizacji i sposoby ich dokumentacji.

Tutaj zasadniczą zmianą są odstępstwa pomiędzy legalizacjami, które zmniejszyły się z 13 do 6 miesięcy.

Wreszcie załącznik nr 36 określa wzór świadectwa legalizacji ponownej.

Powstaje pytanie, jakie skutki dla użytkowników analizatorów powodują nowe

przepisy? Poza zmianą częstotliwości wykonywania legalizacji – niewielkie, ale tylko do 31 grudnia 2012 r. Paragraf 27 ustawy Prawo o miarach zakłada, że przyrządy, które nie spełniają obecnych wymagań mogą być legalizowane przez 10 lat na podstawie starych przepisów. Data ta jest odległa, ale już w tej chwili można zastanawiać się, które przyrządy będzie można dalej legalizować. Niestety, wedle naszej wiedzy do tej pory nie ma ustaleń, jak i kto ma taką weryfikację przeprowadzać.

Na koniec postaram się podzielić radami dla kupujących nowe analizatory spalin stanowiącymi esencję z ww. przepisów.

Jedynym dokumentem, który obowiązkowo musi być załączony do nowo sprzedawanego analizatora spalin jest "Świadectwo Legalizacji Pierwotnej", wystawione przez upoważnione do tego Laboratorium Pomiarowe na konkretny numer seryjny analizatora. Dodam, że innego rodzaju dokumenty: sprawdzeń, kalibracji, wzorcowań itp. – nie posiadają mocy prawnej.

Wobec braku obowiązywania innych certyfikatów i atestów dalsza odpowiedzialność, co ma wchodzić w skład analizatora, spoczywa na kupującym. Zwracam więc uwagę, że poza sondą poboru spalin analizator, który ma pracować na stacji kontroli pojazdów, musi być wyposażony

w sondę temperatury, sondę do pomiaru obrotów silnika, a także w drukarkę. Nie wynika to z przepisów dotyczących analizatorów spalin, a z zakresu czynności, jakie musi wykonać i zarejestrować diagnosta.

Sprawa staje się trudniejsza w przypadku zakupu używanego sprzętu. Najlepiej, kiedy sprzedający jest w stanie przedstawić świadectwo poprzedniej kontroli metrologicznej (Uwierzytelnienia lub Legalizacji ponownej). Wtedy mamy pewność, że urządzenie może być używane do końca roku 2012. Jak wspominałem, po tym terminie będzie można użytkować tylko niektóre z tych urządzeń. Przypominam, że do chwili obecnej nie jest ustalone, kto po tej dacie będzie oceniał czy dane urządzenie spełnia obecne wymogi metrologiczne.

Po więcej informacji, w tym pełne teksty przepisów oraz informacje dotyczące wszystkich analizatorów spalin dostępnych legalnie w Polsce od roku 1994 zapraszam na strony serwisu informacyjnego

www.analizatory.info.pl

mgr Mariusz Nowicki
Akredytowane Laboratorium
Pomiarowe HAIK